

at have opfyldt min Pligt som Medlem af Thinget ved at acquiescere derved, at jeg ikke ved et løst Gjennemsyn finder Sager, der strax falde i Dinene som Noget, der ikke kan gaae; men den detaillerede og grundige Overveielse, der hører til for at undersøge, om de Forslag, der foreligge, ere rigtige, om der ikke kan være Noget at tage fra eller lægge til, om der ikke kan være en enkelt Bestemmelse, som vil føre til Bussfælgigheder, der ved en Modification af Bestemmelser kunne ryddes af Veien, om ikke en Lempelse kan medføre Fordele, kort sagt, det, der er Diemedet med Hitiu sælles Overveielse, har jeg for mit Vedkommende ikke kunnet skjænke dette Lovforslag, fordi det har været mig indlysende, at vi vilde faae det saa seent, at der maatte antages ikke at kunne være Tale om, at Landsthinget vilde afgive sin Stemme i en saadan Sag. Man vil sige: det er beklageligt, Sæssionen bliver da resultatløs. Jeg vil sige ligefrem: det har jeg vidst vilde blive saa, inden jeg drog paa Rigsdagen. Jeg har tidligere tilladt mig at udtale det og skal kun bringe i Erindring, at i nogle Sager, hvorom jeg har yttret dette, er min Spaadom gaaet i Opfyldelse mere, end jeg ønskede, idet nemlig af to meget vigtige og indgribende Love, som skulle ud og som have kostet meget Arbejde, er den ene tilendebragt her i Thinget midt i forrige Sæssion, men er nu, efter at have ligget halvanden Sæssion i Folkethinget, ikke engang fremmet saa vidt, at der er kommet Udvalgs Betænkning over samme; og en anden beslægtet Lov, som vi med meget anstrengt Arbejde have fremskyndet saaledes, at den kom ind i det andet Thing lidt inde i denne Sæssion, er vel kommet til et Slags Behandling, men saaledes, at det er indlysende, at den ikke vil kunne udfaa i denne Sæssion. Vi have altsaa allerede denne Resultatløshed stadfæstet, og jeg vil derfor sige, at det er meget beklageligt, men Noget, der paa ingen Maade overraster mig. Men paa den anden Side vil jeg sige, at dersom denne Sæssion end ikke medfører meget tilfredsstillende Resultater gennem de Love, der blive færdige, saa vil denne Resultatløshed dog ikke være uden en meget gavnlig Følge, dersom det kan blive til et alvorligt Moment med i den store Opdragelse

til ret at bruge det constitutionelle System, en Opdragelse, som det ikke kan undre Noget, at det danske Folk trænger til, men som jeg rigtignot antager, at denne Sæssion har leveret store Beviser paa, at der endnu ikke er naaet til; thi det er en nødvendig Betingelse for rettelig at bruge den parlamentariske Forhandlingsform, at det Folk, der vil styre sine egne Anliggender, maa have Styrere, der først og fremmest forstaae at styre sig selv. Det er den personlige self-government, der er Betingelsen for den folkelige self-government; og kan altsaa den Erfaring, som denne Sæssion i ethvert Tilfælde, enten vi nu synke denne Lov halvt ubeset eller ikke, dog ialtsald aldeles praktisk vil skjænke Rigsdagen i dens Hælsed saavel som alle dens Medlemmer og det hele Folk, gjøre det klart, at der maa udkræves en stor Selvbeherkelse hos dem, der skulle deeltage i Lovarbejderne, for at føre dem til virkelige Resultater, en stor Selvbeherkelse i frivillig at underordne sig under de Ordenens og Wiisdommens Love, gennem hvilke dette skal fremkomme, saa mener jeg, at denne Sæssion ikke er resultatløs, naar vi ikke see paa de ydelige Virkninger, men overskue Sagen med et noget videregaaende Blik. Thi det er sandelig et temmelig vigtigt Resultat, om det ogsaa er dyrt kjøbt, at det ikke gaaer paa den Maade, hvorpaa det hidtil er gaaet, og at, saa vist som der ikke kan tænkes en constitutionel Regjeringsform uden en selvstændig Discussionfrihed, saavist som der, idetmindste efter min Overbeviisning, hører baade Initiativet og andre constitutionelle Midler til for at kunne føre den paa den rette Maade, saavist forudsætter dette et stort Maadehold og en stor Selvbeherkelse i Brugen af alle disse constitutionelle Midler. Det er altsaa den Trøst, jeg vil medtage, at denne resultatløse Sæssion vil give dette Bidrag til den almindelige Opdragelse og til den rette Brug af det constitutionelle System, og at det maa bære Frugt i Fremtiden. Jeg stemmer altsaa naturligtvis for Sagens Henvisning til et Udvalg, idet jeg forudsætter, at Landsthinget ikke vil kunne give Afkald paa sin Deel i Behandlingen af Sagen, at Landsthinget ikke vil søle sig kaldet til at frasæde Alt, hvad det tid-